

HET ONOPZETTELIJK GEHEUGEN 2

gedichten

FRANS SILIAKUS

Auteur

F. Siliakus

© November 2024

ZONDER ILLUSIE

Na het bezoek aan museum More

Ben ik op zoek gegaan naar een galerie.

Zij moest zich bevinden in de periferie

Van het museum: zij was er niet van door,

Doch was wel gesloten op deze heugelijke dag.

Het maakte mij natuurlijk niets uit.

Ik heb een tijd gekeken door de ruit,

Wetend dat een illusie niet veel vermag.

Als echte stoïcijn handel ik zonder illusie.

Indien zo nu en dan het geluk met mij is,

Reageren rivalen altijd met venijnig gesis,

Maar voorgetrokken word ik niet; met inclusie

Heb ik niets op, evenmin met segregatie

En nog minder met culturele discriminatie.

LOS UIT DE SLOMMERING

Los kwam ik uit de slommering

Van het dagelijks bedrijf,

Zoals het de schim van Klytaimestra verging,

Toen zij zuchtte in het dodenverblijf.

Gelijkgestemd ben ik sinds mijn pensioen

Zich meldde als het schellen aan een deur

En de jachthond in mij luid en koen

Jankte, daar zijn prooi stelde teleur.

Het deed mij onvermijdelijk denken aan

Ons recente Cypriotische avontuur,

Dat uiteindelijk voorbij moest gaan,

Zijnde ruimtelijk beperkt en van korte duur.

Overwinnen zal geen enkele hoop

Over mijn geest, want ik weet, dat verbleekt

In iedere schaduw de onstuitbare loop

Van een nieuwe nevel zich versteekt,

En weer door een andere nevel ras

Wordt afgelost; ik blijf hier staan,

Omringd door een onmetelijke waterbaan

Als eens op de landengte van Karpaz.

PRELUDE

Het kan nog enkele jaren duren,

Maar ook kan het morgen afgelopen zijn.

In schemerdonker tel ik af de uren,

En wacht ik op de maneschijn.

Ik ben niet bevreesd voor de naderende dood;

Al jaren ben ik met zijn aanwezigheid vertrouwd.

Vanuit mijn raam zie ik een glimp avondrood,

Die roerloos opkomt en mij niet benauwt.

De dood is mijn heimelijke reisgenoot,

Die mij tot nu toe dagelijks gaf zijn raad.

Met hem gebruikte ik wijn en brood.

Zijn trouw is balsem die ik niet versmaad.

Als een zuivere, de nacht verblindende, wolkkolom

Doemt hij op en kijkt hij naar mij om.

HET GETAL

Mijn leven werd een wachten voor een hoger doel,
Toen u mij benaderde met veel gevoel,
Want iedere ontmoeting schiep voor ons betrokkenen
De kans dat wij elkaar leed zouden berokkenen;
Elk zingt zijn eigen lied dat klinkt als een alarm
En op zich verrast, omdat het geenszins arm
Is aan welluidende tonen van uiteenlopende soort
Die, zolang het de ernstige luisteraar bekoort
Als tekens die hij louter innerlijk beleeft,
Duiden op een wereldbeeld waaraan slijtage kleeft.
Naar ons inzicht naderden wij het transitiejaar:
Anno 2000 zou de wereld verkeren in gevaar.
Er is evenwel geen ondeelbaarheid in het getal
Dat mij rechtstreeks met u verbinden zal.

HERINNERING AAN DE HAVEN BIJ KYRENIA

Tijdloos schuimde het water in wilde baren,

En schiep de vloed een trillend web van filigrein.

De wind speelde ongemerkt met onze haren.

Een schip op zee oogde ver en klein.

De stenen waterwering hield gelukkig stevig stand.

Wij waren hier met enkele eenzamen,

Zielen, ingekeerd als wij, en wellicht mentaal gestrand,

Turend, zo vermoed ik, door virtuele ramen.

Wat ik niet verstond was de veelheid beelden in mijn ziel,

Die als een caleidoscoop toonde wat mij niet beviel:

Mijn schaamte voor mijn piëtistisch milieu en het verlangen

Een ander te zijn dan degene die ik jaren was.

De caleidoscoop bleef op dit punt plotseling hangen.

Het regende opeens en wij versnelden onze pas.

RUSTOORD

Enkel door nieuwsgierigheid gedreven

Reed ik gisteravond naar

De plaats waar men u na uw leven

Naartoe heeft gebracht en waar

Uw stoffelijk overblijfsel thans ligt

Na veel verdriet en ellende

Volkomen buiten het zicht

Van een ieder die u eens kende.

De bomen hier zijn hoog geworden,

Wat ook geldt voor de struiken links en rechts.

Aan het begin der paden staan nu borden

Voor bezoekers als ik, die slechts

Eenmaal in de zoveel jaren

Het graf van een dierbare bezoeken

En hier mediteren zonder bezwaren

Van hen die het liefst de graven opdoeken.

De begraafplaats loopt in kringen

Van op elkaar lijkende paden.

Ik zag dat meer mensen doelloos gingen,

Die oogden belast en beladen

En door eenzelfde macht

Als die mij gedreven heeft, hierheen

Werden gebracht; ik acht

Hen als wezens, nooit zijnde alleen,

Want ik bedenk dat de dood acteert

In en achter elk die nog niet het graf heeft bereikt.

Zonder het steeds te beseffen word ook ik getrakteerd

Op zijn invloed, hoewel mijn wil nog niet bezwijkt.

Ik voel mij meer dan ooit heel dicht bij u,

Al spreken wij ieder voortaan een andere taal.

Ik weet dat ik levende in het hier en nu

Niet voor niets zo vaak uw naam herhaal.

HET UITGELEZEN MOMENT

Het hek van de immanent nabije dood

Is te ontsluiten door elkeen,

Maar men doet dit pas geheel alleen

Als men op onzichtbaarheden stoot.

Ik heb het hek secuur achter mij gesloten,

En treed met eerbied nu de laatste tempel in.

Ik vraag mij niet af 'heb ik wel zin

Mijn voet hier neer te zetten of te stoten?

Noch voor noch achter mij merk ik enig wezen.

Ik hoor geen stemgeluid en geen geruis

Stellig weet ik dat ik geenszins abuis

Ben, daar dit moment ooit voor mij is uitgelezen.

GEBED TOT DE DOOD

Dierb're dood, nooit behoef ik u te vragen

Of gij mij in dit leven niet verlaten wilt,
Want ik zit aan u vastgeketend alle dagen,
Al vorm ik mij van u geen beeld.

Nog altijd wordt de waan verspreid

Dat het leven het wint van de dood.
Geen leugen kende meer halsstarrigheid
Dan deze, waaruit veel misverstand ontsproot.

Onverschillig jegens alles wat men van u denkt,

Gaat gij klaarblijkelijk steriel uw gang
En duikt gij plotseling op, en wenkt
Elkeen die à contre coeur de zwanenzang

Verneemt en daarna gehouden is aan te heffen,

Ongeacht waar gij de sterveling aan mocht treffen.

AUTOGRAM

De spanning waaronder gij nog altijd leeft,

Moet door mij worden afgeleid naar de aarde,

Zodat bereikt wordt dat uw rechterhand niet beeft

Als gij straks tekent voor de waarde

Van de zaken die gij in redelijkheid overgedragen hebt.

Op de akte die ik tegen alle regels in mocht inzien,

Las ik uw autogram dat er uit zag als een recept,

Waarvan ik reeds lang kende het stramien,

Dat voor niet-ingewijden nog altijd onleesbaar is.

Gij hebt uw diepe inzichten eenmaal gewrocht

En focust nu op verten, als ik mij niet vergis,

Onbereikbaarheden, waar u destijds al naar zocht.

Ik ben in deze droom gekomen om u te bepalen,

Al kopiërend uw autogram op bladen en op balen.

JAPANSE KERS

Vroeger dan de vorige jaren

Bot de Japanse kers al rankend uit

Als een zich gereedmakende bruid

Voor hem die zij straks noemt de hare

En wiens antwoord gewis 'ja' luidt.

Zonder ergernis over de vallende blaadjes

Neem ik kennis van het wuivend schoon.

Voor deze boom kies ik speciale paadjes

Om eindelijk te erlangen als mijn loon

Al dit wit dat genadig zit ten troon.

Niet de enige ben ik die hier gaat,

Gehuld in de volheid van het morgenlicht.

Zo nu en dan passeert mij een gelaat

Dat altijd brengt hetzelfde blije bericht

Over een wezen dat de drukte overtuigd verlaat

Om te staan van aangezicht tot aangezicht

Met de Japanse kers in al haar overstelpendheid,

Die voor deze ontmoeting zich heeft voorbereid.

DE SPIN

Zonder veel inspanning naar het schijnt

Klimt de spin uit het gat,

Waarin hij zo nu en dan verdwijnt.

De aarde, waarmee hij zich mat,

Blijkt geen hindernis op zijn pad,

Maar effent de weg naar zijn eind.